

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lathcen egloga de moralibus lob quas Gregorius papa
fecit - Cod. Aug. perg. 134**

Lathcen

[S.l.], [9. Jh.]

Liber VIII

[urn:nbn:de:bsz:31-10461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10461)

Velliberate me de manib; hostis et de manu robustorum eruite me. Ma-
num ergo hostis satanas fortitudinem uocat & manu robustorum uires

malignorum spirituum; **D**e hoc aut quod sequitur docete me & ego
tacebo & si quid forte ignorauim instruite me. sub cuius distinctionis

libramine pendat incertum uidetur utrum ad hoc subiunctum sit

quod intulerat: Numquid dixi an dicitur a superiorib; sententia

pmittitur quia p increpatione dicatur. Docete me & ego tacebo & itq. Qd

tam utriq; distinctione cūuenit. Igitur contra mundi diuites pauper

cūtra potentes oppressus. cūtra sapientes stultus dicitur. tria responde quia

nec pauper eorum substantiam nec oppressus adiutorum cūtra robustos.

nec stultus doctrinam sapientie carnalis querit. **S**uppupillum

inruis. lucettaq; clarius patet quante infirmitatis conspicit que pupil-

lum uocat. **Q**uare detraxistis sermonib; ueritatis cūuenit nul-

lus ^{qui possit} sic arguere. ac si apte dicat. Quare meritate audita reprehendatis

qui p cussionis mee causas ignorantes. ad huc reprehensibilia pferatis.

Ad increpandum tamen eloquia concinnatis usq; ad amicum uerum. Duos sunt

genera locutionū inportuna ualde & noxia generi humano. Unum

quod curat. & iam puer salaudare. aliud quod studet semp & iā recta

corripere. Illud deorsum cū fluuiū dicitur hic fluuientia ueritatis obser-

uare & alueum conatur. Illud in & us pmit hoc elatio erigit. Illud

inproptu subiacet. & hoc semp eduerso tumet. ex huius hinc qualitate

beatus iob amicos suos reclus arguit dicens. Ad increpandum tamen eloquia

concinnatis & inuentū uerba pferatis. Inuentū uerba profert ee

ociosa dicere que quia discretionis pondus non solidat aut le-

uitatis portat. **EXPLICIT LIB. VII. INCIP. LIB. VIII.**

Verum tamen qd coepistis explere. Quia sciuit nec sustinere falsa

p infirmitate metuunt. nec lesu qua a ueritate cūquiescunt recte seqt.

Uerū tamen quod coepistis explere. Pbetate autē & uideat an mentias.

Ac sidicat. nec ante in latet molestias trepido nec ingratis auditoribus
correctionis adiutoria abscondo. Quia & malis pressus exerceor &
ipsis meis persecutoribus benigne in pensis cresco.

Respondete obsecro absq. contentione. Nec enim heretici inquisitionibus
ueritatem concontur adsequi seductores uideri.

Et loquentes id quod iustum e iudicate. Ac sidicat. In eo quod ad nos per
egressum locutionis exitis. reprehendi non uultis. Intus iustitiae libram
tenete. Ut non en foris qd dicitur. ex ueritate pondere placeat. quanto
in hoc exterius trutinam dispensationis pensat.

Et non inueni & is in lingua mea iniquitatem. nec in faucibus meis stultitia
psonabit. Ac sidicat. si subtilius uia ppenditis uerius aliena pensatis. Ne
quaquam enim me auobis lingua stulticia resonat. si uia conscientia n pcedat.

Militia e uita hominis super terram. siue ut in ueteri translatione temptatio
nuncupatur. sed haec ad unam rem pertinent. Quid enim nisi pugna
contra malignos spiritus. nomine temptationis exprimitur. & quid
appellationem militiae nisi contra hostes etc exercitum. Temptatio ipsa
quoq. militia est. quia dum contra malignos spiritus inuigilat. in bellorum.
punctus sudat. militia ergo est uita hominis super terram quia uisus quisq.
dum cotidie ad uitae terminum per temporum augmentum tendit. augen
do uitam uiuere desinit.

Et sicut dies mercennarii dies eius. Dies itaq. hominis uera & aeterna sapi
entis dieb. mercennarii comparantur. quia p sentem uitam peregrinatio
nem non patriam militiam non pulchram deputat.

Sicut seruus desiderat umbram. Umbra enim seruo desiderare est. post temp
tationis estum sudorem q. operum ad aeterni refrigerii requiem querere.

Et sicut mercennarius prestolatur finem operis sui. mercennarius enim
cum faciendae opera conspiciat mentem p timis ex longinquitate & pondere
laboris adiecit. Cum uero lassescerent animum ad considerandum operis

premium reuocat. Vigorem uox animi ad exercitium laboris refo-
mat & quod graue perpensat ex opere leue existimat In remuneratione

Sic & ego habui menses uacuos & noctes laboriosas enumerari mihi quia
electi p actiones suas presentia non querunt a mundi conpendis ua-
cuos menses ducunt. Noctes quoq. laboriosas tolerant quia aduer-
sitatum tenebras non solum usq. ad inopiam sed sepe usq. ad corpo-
ris cruciatum portant.

Si dormiero dicam quando surgā & rursus expectabo uesperā In noc-
te quippe dies quaerit Indie uespera desideratur. quia nimirum
dolor non perimit placere quae adsunt. Cumq. mentē per expe-
rimentū p sentū afficit semp hanc quasi consolante desiderio ada-
lia per expectationem tendit. Sed quia afflictio mens ad appetitum
ducitur & tamen dolor eius & iam se ductus desiderius non finitur
recte subiungitur

Replebor doloribus usq. ad tenebras. causa autē eiusdem doloris ex-
primitur cum subinfestur

Induta est caro mea putredine & sordib. pulueris cutis mea aruit &
contractata est haec uis loci dixisse iuxta iteram sufficiat.

Dies mei uelocius transeunt quā a texente tela succidit tale quippe
tarditatem p uectus habet. Uita autē p sens morā defectus non habet
quia p cussum nrī transitus. & iam tormentesimus.

Et consumptisunt absq. ulla spe ac si dicat. Mentis fiducia in p senti-
uita n̄ p̄ sui quia omne qd p̄ ter ibit calcando desperavi. Unde subditur

Memento quia uentus est uita mea. Ac si diceretur transeunte uelo-
citē benignus respice quia tanto ate uideri misericordius debeo quan-
to ipse a consideratione breuitatis meae oculos non auerit.

Nec uertēt oculus meus ut uideat bona. ad uidenda autē bona extinc-
ti oculos n̄ redit quia ad exhibenda recta opera ex uita carne anima

non recurrit.

Nec aspiciet me uisus hominis. uisus quippe hominis est misericordia redemptoris quae
 pro morte non liberat quae ante mortem gratia diuina ad ueniam non reformatur.

Oculi tui in me non subsistam. Ac si diceret & districtus ad iudicium ueniens & ad
 saluandum non uides & ad ferendum uides. quia quae in presenti uita dispen-
 sationis tuae miseratione respicis respiciendo post modum per iusti-
 tiam extinguas.

Sicut consumitur nubes & pertransit sic qui descendit ad inferos non ascendet &
 ac si diceret & in altum currenda deficit qui superbiendo ad interitum tendit
 quem si semel ad poenam culpa pertrahit misericordia ulterius non reducit.

Nec reuertetur ultra in domum suam. sicut enim domus est corporis habita-
 culum corporale ita unicuique menti hoc domus fit quod ex desiderio in
 habitare consuevit. Ad domum igitur suam ultra non reuertitur quia se-
 mel aeternis supplicis traditur ad hoc ubi amore inhaeserat nullatenus reuocatur.

Nec cognoscat eum amplius locus eius. Damnat enim homo tanto tunc in
 iudicio a conditori suo non agnoscitur quanto nunc ad reparationem
 nec per dānare uocatur. Dū enim agnitio non homini sed loco tribuitur
 patenter ipse conditor loci nomine designatur qui ad iudicium ueni-
 ens iniquus dicet nescio uos. Unde uoce electorum dicitur.

Quia propter & ego non partem oris meo. Iustus enim oris suo non partem
 iudicis preueniens uerbis contra se propriae confessionis seuit.

Loquar in tribulatione spiritus mei. tribulatio quippe spiritus linguam mouet
 ut tractum prauo operis uox confessionis impugnet.

Confabulabor cum amaritudine animae meae. Ac si dicat. Contra me
 intus cordis mei dolore conloquor & foris me a uerbis iudicis abscondito.

Numquid mare sum ego aut coetus quia circum deditur me carcere. ac si dicat.

Mare ut coetus iniqui uidelicet eorumque auctor maligni spiritus qui effrenari
 ad solam perpetranda iniquitatis licentiam appetunt recte poene suae
 carcere constringuntur. Ego autem qui iam aeternitatis tuae libertatem.

desiderio. Cur adhuc mee carere corruptionis premor. quod tamen nec a
iusti superbe requiritur quia amore ueritatis incensi Infirmittatis suae
angustias transgredi perfecte concupiscunt.

Sid exero consolabitur me lectulus meus & releuans loquens me cum istra
tu meo. terrebit me p somnia & p uersione horrore concutiens. ac si di
cere. Si exteriora fugiens in cor sus recedo & utcumq. requiescere in cor
dibus cubile concupisco ibi mihi du restrictionis tuae contemplationi
subiciat uehementer^{me} per ipsas meae pudentiae. Imaginationis terref.

Quam obrem elegit suspendium anima mea & mortem ossa mea. Anima
mentis intentionem ossa carnis fortitudine significat. qd aut suspen
ditur iam ab imis subleuatur. Anima eni suspendiu elegit ut ossa mo
riantur quia du mentis intentio ad alta se subleuat omne in se fortitudi
nem uite exterioris necat.

De speravi nequaquam ultra iam uiuam lustra aut desperare est p sententia
bona aeternitatis electione deserere qui haec agens nequaquam ultra
uiuere asserit quia uidelicet uiuificatrix morte cotidie aut a se pas
sionis occidit. **P**arte mihi nihil eni sunt dies mei scilicet uiri dies suos nil
esse considerant quia quo uerius summa cognoscunt eo sublimius ter
rena dispiciunt. **Q**uid est homo quod magnificasti eum aut qui abo
nis erga eu cor tuum ac fiduciam. Magnificatur homo spirituali mu
nere si tam carum est qui si remota pietate iudicet pond qd de tua subdi
litate imminet ferre non ualet. **V**isitas eum diluculo & subito pbat
illu diluculo nos dms uisitat quia erroris nri tenebras luce suae cogni
tionis inlustrat. subito aut hominem pbat quia & accedendo corda nra
ad uirtutes puehit & recedendo concuti temptatione pmittit.

Usquequo non parcas mihi nec dimittas me ut glutina salua mea saluae
nomine sapor in carne contemplationis accipit sed sicut uir scs in sinu
at haec salua ad os quide acapite labitur. Ut uero ad uentre usq.

pueniat non glutitur quia diuinitatis contemplatio sensum tangit sed mentem plene non reficit quia si aut dixisset tunc permitit ut salina glutia cum sapore tuae claritatis usque ad habundantiam facietatis infuderis.

Peccavi quid faciam tibi o custos hominum ecce fatetur malum quod degit sed bonum quoddam in re compensatione debeat offerre non inuenit. Cum autem dicitur quid faciam tibi patenter ostenditur quia haec ipsa bona quae agere precipimur non preceptoris sed nobis presunt deus autem hominum custos uocatur quasi es nos custodia minime protegit nostrae sollicitudinis oculus vigilans dormit. **Q**uare posuisti me contrarium tibi & factus sum mihi met ipsis grauis tunc sibi deus contrarium hominem posuit cum deus homo peccando dereliquit.

Autem factus sum mihi met ipsis grauis quia dum repulsus homo & carne molestus & mente questiones tolerat graue nimirum pondus semet ipsum portat.

Cur non tollis peccatum meum & non auferis iniquitatem meam his uerbis siue desiderium prestolati mediatoris innuitur de quo dicitur. Ecce qui tollit peccatum mundi siue ab humano genere tunc peccatum plene tollitur cum per in corruptionis gratiam nostra corruptio permutatur.

Ecce nunc in puluere dormiam & simane me quesieris non subsistam ac si dicat in presenti quidem mortem iam carnis patior & tamen adhuc de futuro iudicio grauiorem mortem tuae sententiae pestimesco.

Respondens autem baldad fuit et dicit. Usquequo loqueris talia quia autem usquequo dicit quia aedificationis uerba iam portare non possit ostendit unde sequitur. **E**t spiritus multiplex sermones oris tui cum multiplicata in sermone reprehendit esse intelligentiae grauitas in sensu denegatur ac si baldad beatum iob dicat habundantia spiritus in sermone oris ad tolleris sed sensus indigentia coangustaris. **N**on quid deus subplantat iudicium autem omnipotens subuertit quod iustum est. **N**on ergo mirum quod mirum quod baldad diuinam iustitiam laudat quam nihil aduersum ab eodem tolerat. **E**tiam si filii tui peccauerint ei & dimisit eos in manu iniquitatis suae quasi errorum praedicatores dicunt ad ecclesiam iniquitatis suae

In manibus dimissis sunt qui uitam rectitudinis imitari noluerunt.

Tu tamen si diluculo surrexeris ad dñm & omnipotentem fueris deprecatus hereticam eccliam quasi in erroris nocte positam ad diluculum ueritatis uocant quatinus & per cognitionem dñi quasi per diluculum surgat & per precem poenitentiae perit ad diluam.

Si mundus & rectus incesseris Mundus in cogitatione rectus in opere

Statum euigilabit ad te qui quasi adiutorio tui erroris dormit.

Et pactum reddet habitaculum iustitiae tuae Idem presentis uitae contrarietatem amouet & tranquillitatis securitatem prebet.

Interdum ut priora tua fuerint parua & nouissima tua multiplicentur nimis Peruersi enim doctores suis auditoribus non solum amissa recuperari pondent sed ad maiora adhuc presentis uitae premia eorum animos erigunt sed quia eorum uerbis non facile creditur antiquorum patrum sententias in auctoritatem sui erroris proferunt.

Interroga enim generationem pristinam & diligenter inuestiga patrum memoria. Nequaquam enim uideri sed inuestigari eorum memoria amonet qui hoc in eo nolunt conspici quod liquido culpabile cunctis patribus aut sepe quedam moraliter docent & qualiter ex his quae auribus oculis transendo subtracta sunt quam nulla sunt quae uidentur demonstrat.

Hesterni quippe sumus & ignoramus quomodo sicut umbras dies nostri super terram quasi dixisset sic quae erant ad memoriam reuocamus iam cognoscimus quam celeriter hoc quoque fugiat quod tenemus.

Ipsi docebunt te & de corde suo proferent eloquia. ac si ad sanctam ecclesiam dicant. Multiplicatae sunt in ore habes sed in corde non habes sicut contrate audiendi sunt qui uerba ex corde proferunt.

Numquid uir ere potest scirpus absque humore scirpus in fore est in potestate in laude Aut careccum crescere sine aqua id est in potestate in laude utta ad bona opera in infusione quidem superni humoris percipit sed in cunctis quae agit exteriores laudes appetens & fructu infusions percipit

inanescit

Cum ad huc sit in flore nec carpatur manu ante omnes herbas arescit.

Acuis uero angulis surgens carectū manu non carpit quia exasperatis parrogantia deprauitate sua ypocrita dignatus ē corripit. In flore suo manum carpentis incidit quia in laudē ypocrita positus ne hunc quisquam corripere audeat asperitate sua p̄tinus uitam corripientis secat. Arescit herbe & iam relique quia iustorum opera cū carnis uitia deficiunt sed barbarum ariditate scirpus preuenit. Quia priusquā de carne ypocrita transeat ea que in se ostenderat uirtutū facta derelinquit & quasi uiriditatis speciem amittit.

Sicuti omniū qui obliuiscuntur dñm & spes ypocrite peribit quia humana laus quam magnis laborib. appetit impulsā temporū momentis decurrit.

Non ei placebit uecordia sua hic sua uecordia ei placeat in t̄m sed n̄ placebit quia cum retributionis tēpus aduenerit in poena dispiciet qd̄ uecordis fuit.

Et sicut tela aranearum fiducia ei. Omne enim quod ypocrite ad optinendā gl̄tam exsudant uentus uitae mortalis dissipat.

Immittetur super domū suā & non stabit. Omne enim qd̄ diligimus quasi in hoc quiescentes habitamus super domū suā ypocrita immittitur cū uanis fouoribus deceptus quasi de fiducia sc̄itatis eleuatur. Quae domus stare non ualet quia aduemente iudicio omnis fiducia eius cadit.

Fulq̄ & eam & non consurgit suā enim domum fulcunt enumeratione uirtutum dicentes Nonne in nomine^{tuo} haec & haec fecimus sed domū laudis stare non ualet & quia iudex dicit numquam noui uos.

Umetus uidetur ante quam ueniat sol quia utiq̄ uirentē se nunc humanas oculis exhibet sed in calore tunc diuini iudicii arescet.

Et in ortu suo gerimen illius egreditur. Solus scirpus ex omnib. herbis cum fructu suo nascitur & si se cum seminis gerimen p̄ducat hoc est ypocrita quia mox ut in bono opere nascitur p̄sentis mundi reapeere gl̄tam conatur quippe qd̄ bene uiuere incipit querit statū ut a cunctis honoretur.

Super acervum peccatorum radices eius densabuntur & inter lapides commorabitur
Hic lapides homines radices occulte cogitationes sunt scirpus ergo inter la-
pides commoratur quia ibi rprocrita facit ubi mentis suae intentionem so-
lidat Nam cum a testationem percipere multorum ambitu quasi in la-
pidum collectione subsistit

Si absorberit eum de loco suo negabit eum & dicet non nouit de loco suo
rprocrita absorbetur cum a presentis uitae fauoribus morte interueniente
separatur sed huic absorptum in mentis arbitrio negat sequi eum scire denuntiat

Haece est enim laetitia uiae ei ut rursum de terra alii germinetur ac si apte
dicat Veniente iudice nequaquam cognoscitur sed multiplicat supplicia
recipit quia elatus in sua iniquitate letatus est quod & in malis malis propagauit

Dñs non proicit simplicem nec porriget manum malignus quia districtus
iudex in iudicio apparet & despectum simplicium glorificat & maligno-
rum gloriam confringit

Donec impleatur risu os tuum & labia tua iubilo Bene autem os risu im-
pleri dicitur & labia quia in aeterna patria cum iustorum mens in ex-
ultatione rapitur lingua incautum laudis eleuatur quod tunc uident
quantum dicere non ualent In risu iubilant quia ^{non} ex splendore sonant
quod amant hic autem donec psemper dicitur

Qui oderunt te induentur confusione iustorum hostes in extremo exami-
ne confusio induit quos undique deprimens reatus uestit

Et tabernaculum impiorum non subsistet quia utique uite fugientis amato-
res dum studiose in se presentibus construunt repente ad aeterna supplicia
rapiuntur

HUNC USQUE SENTENTIA. EICI AMICI.

Rincipit Liber nonus
Respondens iob & dicit Vere scio quod ita sit & quod non iustificatur
homo compositus deo quia bal dad sicut recte per inquisitionem dixerat
Nunquid deus supplantat iudicium bene haec contra prauos prolata beatus